

**Uchwała Nr VIII/40/2011
Rady Gminy w Naruszewie
z dnia 27 maja 2011 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie na lata 2011-2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. Nr 142 z 2001 r. poz. 1591 z póź. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z póź. zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1392 z póź. zm.) **Rada Gminy uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje i wprowadza się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Naruszewo oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Naruszewie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Salak

UZASADNIENIE

Z dniem 1 sierpnia 2010 roku weszły w życie znowelizowane przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z póź. zm.) nakładając na Gminy obowiązek opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz obowiązek powołania Zespołów Interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do osób doświadczających przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów związków nieformalnych, osób starszych, niepełnosprawnych) oraz sprawców przemocy, świadków przemocy w rodzinie, władz lokalnych, nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, służby zdrowia, księży.

Działania w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy w rodzinie prowadzone będą przez grupę profesjonalistów pracujących w zespole interdyscyplinarnym.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego łącząc swoją wiedzę, umiejętności, doświadczenie w skoordynowany sposób, skutecznie będą realizować zadanie wynikające z przepisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które weszły w życie z dniem 1 sierpnia 2010 roku.

Nadrzędnym celem programu jest zmniejszenie rozmiarów przemocy i pomaganie osobom doświadczającym przemocy.

*Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr VIII/40/2011
Rady Gminy w Naruszewie
z dnia 27 maja 2011 roku*

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY NARUSZEWO NA LATA 2011 – 2016

I Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
4. Uchwała Nr XXX/115/2009 Rady Gminy w Naruszewie z dnia 4 lutego 2009 roku w sprawie przyjęcia i wdrożenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2016

II Informacje ogólne

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice są wzorcem do naśladowania przez dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiło się niewiele, jakby nie potrzebując jej jako powyższego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a także w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy przemocy w rodzinie są jednoznaczne nie

pozostawiające żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny-osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 06.06.1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna. Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie ekonomiczne. Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni, będący często pod wpływem alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe od pozostałych. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co jest normalne i słuszne, może być wstydliwie, ukrywaną tajemnicą. Prawie 70% sytuacji przemocy zachodzi w rodzinach, gdzie istnieje problem alkoholowy.

III. Cele programu:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności do pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.

Cele te będą realizowane przez:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska.
2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

IV. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Naruszewo

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
2. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
3. Promowanie wartości rodzinnych.
4. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
5. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

V. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Naruszewo

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania** przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. **Do zadań własnych gminy należy w szczególności:**
  - 1) **tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
  - 2) **prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne.**
  - 3) **zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.**
  - 4) **tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.**

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Naruszewo **uruchamia** się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) **pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.**
- 2) **nawiązaniu ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej i Komisariatu Policji w Czerwińsku nad Wisłą.**

VI. Strategia i metody działania

- A. Działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
- B. Działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.
- C. Działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.
- D. Działania korekcyjno – edukacyjne:** kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

VII. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego wymaga:

1. Opracowania regulaminu działania
2. Uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji przeciwdziałania alkoholizmowi, pracowników policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).
3. Systematycznej edukacja społeczności gminy Naruszewo, która ma przede wszystkim na celu odkłamywanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganiu, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy.
4. Działalność w zakresie redukcji skutków i przyczyn powstawania zjawiska przemocy w rodzinie:
  - ▶ Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej.
  - ▶ Kierowanie i koordynowanie prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

- ▶ Przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.
- ▶ Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe, rozmowy z różnymi osobami, protokoły z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.
- ▶ Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty dotyczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- ▶ Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.
- ▶ Występowanie do Komisariatu Policji w Czerwińsku nad Wisłą z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub innych działań prewencyjnych, w sprawach gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie.
- ▶ Zwracanie uwagi przez nauczycieli głównie wychowania fizycznego na nietypowe ślady mogące świadczyć o stosowanej przemocy wobec dzieci.
- ▶ Zgłaszanie przez pracowników służby zdrowia niepokojących śladów przemocy wobec niemowląt i innych osób.
- ▶ Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, poprzez działania Zespołu Interwencji domowej.
- ▶ Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- ▶ Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy w rodzinie.
- ▶ Występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art. 207 KK tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.

5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez:

- ❖ porady psychologa,
- ❖ porady prawnika,
- ❖ współpraca z PCPR w Płońsku,
- ❖ współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.

VIII. Cele systemu:

Cel I. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.

Adresaci: dzieci i młodzież szkolna, dorośli, rodziny

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników „O” tolerancji wobec przemocy	1. Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz pogadańk informacyjno-edukacyjnych 2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży sprzyjających zachowaniom nieagresywnym 3. Opracowanie i realizacja innowacyjnych programów edukacyjnych	Szkoły, pielęgniarka szkolna, psycholog, Gminny Biblioteka, organizacje sportowe, policja
2.	Edukacja dla dorosłych i rodziców	1. Poradnictwo edukacyjne dotyczące stresu, agresji, konfliktów 2. Kursy i szkolenia	Służba zdrowia, Kościoły, psycholog
3.	Pomoc dla ofiar i sprawców przemocy	1. Informacje o punktach udzielających pomocy 2. Inne formy pomocy	GOPS, Ośrodek Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny psycholog, pedagog
4.	Promowanie nieagresywnych zachowań	1. Festyny dla dorosłych i zabawy dla dzieci	GBP, szkoły

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych.
2. Liczba dzieci objętych edukacją.
3. Liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi.
4. Liczba osób dorosłych objętych poradnictwem.

Cel II. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne i socjalne 2. Praca socjalna 3. Interwencja kryzysowa 4. Realizacja systemu „Niebieskiej Karty”	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, pedagog, psycholog, służba zdrowia, Policja
2.	Ochrona przed sprawcą	1. Odseparowanie ofiary od sprawcy 2. Zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną	Sądy, policja, prokuratura
3.	Udzielanie pomocy	1. Udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinie 2. Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom 3. Pomoc terapeutyczna specjalistyczna	GOPS, Hostele, Ośrodki wsparcia, psycholog, PCPR, organizacje pozarządowe
4.	Działania realizowane w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Rozmowy, 2. Badania specjalistyczne	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba założonych „Niebieskich Kart”.
2. Liczba interwencji kryzysowych.

Cel III. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Działania korekcyjno – edukacyjne	1. Poradnictwo psychologiczne, rodzinne i socjalne 2. Terapia indywidualna i grupowa	Psycholog, pracownik socjalny, poradnie uzależnień
2.	Działania związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu GKRPA	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zespół Interdyscyplinarny GOPS

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba osób wezwanych na Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Liczba sprawców objętych poradnictwem oraz terapią.